

Pesu- ja puhdistusaineet (päiväkodit)

Versio: 5.7.2021

Hankinnan kohde

Puhdistusaineet, koneastianpesuaineet, käsiastianpesuaineet, tekstiilien pesuaineet.¹

Keskeiset vaikutukset:

- Terveydelle haitallisten aineet.
- Ympäristölle haitallisten aineet.
- Ilman, maaperän ja veden pilaantuminen, alailmakehän otsonin muodostuminen ja haitta-aineiden kertyminen eliöihin.
- Uusiutuvien luonnonvarojen kestävämpi käyttö.
- Pakkausjätteen muodostuminen.

Tavoitteet

- Kemikaalien ja haitallisten aineiden vähentäminen
- Kestävästi tuotettujen uusiutuvien raaka-aineiden suosiminen
- Pakkausjätteen syntymisen vähentäminen ja pakkausmateriaalien kierrätyksen vauhdittaminen. PVC:n käytön vähentäminen pakkauksissa.

Ohjaavat dokumentit

Alla esitetyt ehdotukset hankinnan vaatimuksiksi ja vertailuperusteiksi perustuvat näihin dokumentteihin.

- [Ympäristöä säästäviä julkisia hankintoja koskevat EU:n kriteerit: Sisätilojen siivouspalvelut, 2018](#)
- [Motivan tietopankki 2014: Hankintaohje siivous- ja teknokemian tuotteille](#)
- [EU 2016: Ympäristöä säästäviä hankintoja – Käsikirja ympäristönäkökohtien huomioon ottamisesta julkisissa hankinnoissa](#)
- [Joutsenmerkki 2017: Opas ympäristömerkkien käyttämiseen julkisissa hankinnoissa](#)
- [Joutsenmerkki-kriteerit](#)
- [EU-ympäristömerkki -kriteerit: Cleaning Up](#)
- [EU:n raportit hormonitoimintaa mahdollisesti häiritsevistä aineista, liite L \(2007\)](#)

Vastuullisuusnäkökohtien sisällyttäminen hankintaan

Ohjaavista dokumenteista on poimittu tähän hyviä esimerkkejä. Vastuullisuusnäkökohdat voi siis sisällyttää hankintaan valitsemalla alla esitetyistä vaihtoehdoista. On hyvä huomioida, että markkinatilanteet, hankinnan kohteet ja olosuhteet vaihtelevat alueittain. Hankintayksikön tulee tarkistaa kriteerit ja asettaa aina itse niiden taso omien tavoitteiden ja markkinakartoituksen perusteella. Hankinnalle asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi voi määritellä muitakin vaatimuksia, vertailuperusteita tai sopimusehtoja.

¹ · Tarkempi tuoteryhmämäärittely liitteessä 1.

Turvallisuus ja ympäristövastuu

Vaihtoehto 1

Vaatus	Todentaminen
<p>Tyyppin 1 ympäristömerkityt tuotteet:</p> <p>Esimerkki: [Valittu tuote/Valitut tuotteet] on oltava kovien pintojen puhdistusaineita koskevien EU-ympäristömerkin tai Joutsenmerkin voimassa oleva lupa.</p> <p><i>Huom. On hyvä huomioida, että päiväkodeilla saattaa olla tarve käyttää myös erikoispuhdistus- ja desinfiointiaineita, joille ei ole ympäristömerkkien vaatimuksia. Nämä tulee erikseen määrittää myös sopimukseen käyttötarkoitukseltaan.</i></p> <p>Ympäristömerkityt pesu- ja puhdistusaineita löytyy esimerkiksi Joutsenmerkiltä ja EU-ympäristömerkiltä.² Kriteerit ja lisätiedot saatavilla olevista tuotteista löytyy merkkien internetsivuilta:</p> <p>Joutsenmerkki:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ammattikäytön koneastianpesuaineet Ammattikäytön tekstiilien pesuaineet Koneastianpesuaineet Käsiastianpesuaineet Puhdistusaineet Tekstiilien pesuaineet ja tahrannoitustoaineet <p>EU-ympäristömerkki:</p> <ul style="list-style-type: none"> EU-ympäristömerkki -kriteerit: Cleaning Up Konetiskiaineet Kovien pintojen puhdistusaineet Käsitiskiaineet Pyykinpesuaineet Teollisuuden ja laitosten koneastianpesuaineet Teollisuuden ja laitosten pyykinpesuaineet <p><i>Tarkemmat ohjeet tyyppin 1 ympäristömerkkien hyödyntämiseen hankinnoissa: Joutsenmerkki 2017: Opas ympäristömerkkien käyttämiseen julkisissa hankinnoissa</i></p>	<p>Tarjouksen yhteydessä toimitettava pesu- ja puhdistusaineiden lupanumerot, jotka hankkija voi tarkistaa Ympäristömerkinnän kotisivuilla olevista luetteloista.</p>

² Tarkempi tuoteryhmämäärittely liitteessä 1.

Vaihtoehto 2

Vaatus	Todentaminen
Tieto tuotteen valmistajasta: Tuotteen valmistaja on jäljitettävissä.	Selvitys, josta käy ilmi tuotteen valmistusmaa ja valmistajan nimi.
Tuotteiden käyttö ja oikea annostelu: Tuotteiden mukana on toimitettava selkeät ohjeet käyttökohteista ja -tavasta sekä annosteluohjeet.	Tarjoukseen liitetään tuotteen mukana toimitettavat käyttö- ja annosteluohjeet.
Tuotteen luokittelu ja kielletyt kemikaalit: Tuotteiden on täytettävä Joutsenmerkin Siivouspalveluiden kriteerien (3.3 tai myöhempi versio) ei-ympäristömerkittyjen tuotteiden vaatimukset (O7 - O10).	Tarjoajan vakuutus, esim. Joutsenmerkin Siivouspalveluiden liite 4) vaatimuksen täyttymisestä (kyllä/ei). Toimittajan tulee toimittaa tuotteen käyttöturvallisuustiedote.
Hajusteet: Tuotteet ovat hajustamattomia tai hajusteet täyttävät Pohjoismaisen ympäristömerkin tai EU-ympäristömerkin kriteereissä asetetut vaatimukset.	Valmistajan vakuutus siitä, että vaatimus täyttyy. Tuotteiden, joilla on EU-ympäristömerkki tai Joutsenmerkki, katsotaan täyttävän vaatimukset.
Tensidit: Tensidien on oltava helposti aerobisesti hajoavia ja anaerobisesti hajoavia.	Tarjoajan vakuutus vaatimuksen täyttymisestä (kyllä/ei). <u>Pistokoevalvonta</u> Pyydettyessä toimittajan tulee toimittaa tensidien käyttöturvallisuustiedote tai muu asiakirja, josta käy ilmi, että vaatimus täyttyy. Tuotteiden katsotaan täyttävän vaatimukset, jos niille on myönnetty EU-ympäristömerkki, Joutsenmerkki tai muu vastaava tyyppin I ympäristömerkintä, joka suoraan täyttää vastaavat vaatimukset tai jonka myöntämiseksi käytetään samankaltaisia menetelmiä. Tarjoajan laatima muu selvitys, joka osoittaa vaatimusten täyttymisen, hyväksytään myös.
Öljypalmuista peräisin olevat raaka-aineet: Raaka-aineiden sisältämät palmuöljy, palmuydinöljy, palmuöljyjohdannaiset ja palmuydinöljyjohdannaiset on	Tarjoajan selvitys vaatimuksen täyttymisestä (kyllä/ei). Tuotteiden katsotaan täyttävän vaatimukset, jos

Vaatus	Todentaminen
<p>oltava sertifioitu RSPO:n mukaisesti.</p>	<p>niille on myönnetty EU-ympäristömerkki, Joutsenmerkki tai muu vastaava tyyppin I ympäristömerkintä, joka suoraan täyttää vastaavat vaatimukset tai jonka myöntämiseksi käytetään samankaltaisia menetelmiä. Tarjoajan laatima muu selvitys, joka osoittaa vaatimusten täyttymisen, hyväksytään myös.</p>
<p>Pakkaus (primääripakkaus):</p> <p>Muovipakkaukset on suunniteltava niin, että materiaalien kierrättäminen on helppoa. PVC-muovia ei saa käyttää pakkauksissa.</p> <p>Kartonkipakkauksen pitää olla valmistettu yli 80-prosenttisesti kuluttajakäytön jälkeisestä kierrätysmateriaalista (PCR – Post consumer material recycled/regrind).</p>	<p>Tarjoajan vakuutus vaatimuksen täyttymisestä (kyllä/ei).</p> <p>Pyydetessä toimittajan tulee toimittaa asiakirja, josta käy ilmi, että vaatimus täyttyy.</p> <p>Tuotteiden, joilla on Joutsenmerkki, katsotaan täyttävän vaatimukset.</p>

www.hankintakeino.fi/fi/greendeal

